

BUDSJETTFORSLAG H + KL + FrP + R 2023 – 2026

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar årsbudsjett for 2023 og økonomiplan 2023-2026 slik det fremgår av Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett og økonomiplan med følgende endringer som fremgår av kommentarer og tabelloppstillinger nedenfor, fremlagt på vegne av H, KL, FrP og R:

1. OPPRETTTHOLDELSE AV TILTAK

1.1 Opprettholde av egenandeler for transport for psykisk utviklingshemmede

En harmonisering av egenandel for transporttjenester for denne gruppen med egenandel for andre grupper, vil med stor sannsynlighet føre til redusert livskvalitet for psykisk utviklingshemmede som har behov for å transporteres til/fra sitt arbeidssted.

Kommunestyret opprettholder egenandelsatser for denne gruppen på 2021 nivå tillagt indeks regulering til 2023. Det legges inn skjønnsmessig til sammen 400.000 for å oppheve harmonisering som er gjort.

1.2 Styrking av Karmøyskolen. Reversere kutt av 12,6 lærerstillinger i barneskolene

Flertallet, bestående av Høyre, Karmøylista, Frp, og Rødt, ønsker å styrke Karmøyskolen og tilbakefører derfor midlene til 12,6 lærerårsverk og reduksjonen pga færre barn i skolen som er foreslått av rådmannen fra og med høsten 2023. I tillegg vil vi opprette 5 stillinger for miljøterapeut i Karmøyskolen

Det er særs viktig med forebyggende arbeid for barn og unge i skolealder, og dette er bl.a. bakgrunn for å reverseres kuttet.

1.3 Videreføring av to sykepleiere på natt på Karmøy legevakt

Kommunestyret viderefører to sykepleiere på natt på Karmøy legevakt, av hensyn til den akuttmedisinske beredskapssituasjonen. Det legges inn 2.160.000 kroner⁴ i hvert av årene resten av perioden.

1.4 Reversering av forslag om omorganisering av ambulerende tjenester.

Kommunestyret vedtar at en ikke samordner miljøarbeidertjenesten/hjemmetjenesten. Foreslåtte sparetiltak i hjemmetjenesten reverseres.

Kommunestyret ber kommunedirektøren om en grundig vurdering av mulighetene for å samordne de ulike kvelds- og nattjenestene slik det antydes m.a. i rapporten fra Rune Devold AS. En bred gjennomgang av alle muligheter for samordning og effektivisering av tjenestene, vil bidra til å sikre brukerne gode tjenester også i årene fremover.

2. NYE TILTAK DRIFT

2.1 Leksehjelp 5.-7.trinn, Pilotforsøk

Siste Kvalitets- og utviklingsmelding har vist behov for å forbedre ferdighetene til elevene i Karmøy skolen for å komme opp på nivå med landsgjennomsnittet. Kommunestyret ber Kommunedirektøren starte opp med et pilotforsøk med leksehjelp for elever på 5- 7. trinn for å få erfaring med dette tiltaket. Tiltaket startes opp fra og med skoleåret 2023-24.

2.2 Hukommelsesteamet styrkes

Hukommelsesteamet er et lavterskeltilbud til innbyggere som har en demens lidelse, eller der en mistenker at en er i ferd med å utvikle demens. Tiltaket vil bidra bl.a. til å avlaste fastlegene i deres arbeid med diagnostisering av pasienter og de kan kurse og sette i gang frivillige, som bidrar i ensomhetsprosjekt overfor demente. Kommunestyret styrker budsjettet for Hukommelsesteamet med 500.000 hvert år.

2.3 Vigsnes grubeområde

Det vises til brev fra Stiftelsen Vigsnes Grubeområde, der de ber om tilskudd på 500.000 kroner til drift av Vigsnes Grubeområde. Kommunestyret ønsker å støtte stiftelsens gode arbeid med ivaretagelse av alle de historiske byggene på området som inngår i den museale og turistrettede virksomheten. Det settes av kr 500.000 for 2023.

2.4 Tilskudd Helganes Motorsenter

Motorsenteret Helganes Motorsenter (interkommunalt idrettsanlegg), som ble bygget for ca 30 år siden, har et stort vedlikeholdsetterslep. Kommunestyret vil honorere det gode arbeidet som gjøres for barn og unge ved motorsportsenteret og fører opp kr 150.000 pr år i ekstra tilskudd.

2.5 Forebygging av selvmord

Karmøy kommune har en nullvisjon mot mobbing. Kommunestyret setter av 200.000 kroner årlig som øremerkes tiltaksprosjekter for forebygging av selvmord. Det skal utarbeides en egen plan for selvmordsforebygging for Karmøy kommune.

2.6 Brukermbud

Kommunestyret oppretter egen stilling som Brukermbud, i utgangspunktet innen pleie- og omsorgstjenestene, men kan ta opp i seg ombud innen andre sektorer. For å ivareta ombudets frie stilling skal ombudet organiseres rett under Kommunedirektøren.

Kommunestyret bevilger 750.000. I tillegg forutsettes det at Statsforvalter dekker 30% av stillingen.

2.7 Oppvekstreformen – forebyggende arbeid

Etter ny barnevernsreform tredde i kraft 01.01.2022, er det en forskyvning av ansvaret for forebyggende arbeid med barn- og unge fra barnevernet til andre tjenester. Det skal forebygges mer og tidligere i samtlige tjenester og det oppfordres til flere lavterskeltilbud. Kommunestyret styrker lavterskel tilbud for ungdom ved å øke den årlige bevilgningen til Ung arena (tidligere Møteplassen), med 2 millioner årlig.

2.8 Erfaringskonsulent rus/psykiatri

Erfaringskonsulent bruker sine egne erfaringer som bruker eller pårørende innen helse- og omsorgstjenester. Det å møte noen som har vært gjennom lignende utfordringer selv, kan være til stor nytte for en som trenger hjelp i dag.

Kommunestyret bevilger kr 600.000 for å få på plass en erfaringskonsulent innen området rus/psykiatri.

2.9 Nytt Omsorgsenter på Norheim

Arbeid med nytt omsorgsenter på Norheim startes opp umiddelbart. Det utarbeides en skisse for helhetlig og faglig optimal utnyttelse og utvikling av hele området rundt Norheim bu- og behandlingsheim. Det utarbeides en oversikt over naturlig erverv i området. Området på Spanne vil, når det er ervervet, kunne brukes til ulike utbyggingsformål og det bør ligge godt til rette for medvirkning fra private utbyggere.

2.10 Støtte til matutdeling Frelsesarmeen Karmøy

Vi har i den senere tid sett en markant økning i antall personer som står i kø for å skaffe seg mat. Frelsesarmeens arbeid er basert på frivillighet og på donasjoner. Deres arbeid støttes med 100.000 i 2023

2.11 Strømstøtte til private husholdninger

Strømstøtte til private husholdninger er varslet ferdig ut 2023. Det utarbeides en modell for strømstøtte for private husholdninger, og denne modellen skal være klar dersom energisituasjonen endrer seg til negativt utfall for våre innbyggere som trenger det mest

2.12 Bruk av Havbruksfondet

Havbruksfondet er frie midler som Karmøy får for å legge til rette for oppdrettsnæringen. Det vil være naturlig å gi noe tilbake til kysten ved å bruke av fondet til diverse miljøtiltak, som for eksempel opprydding av søppel, forhindre «spøkelsesfiske» m.m.

2.13 Forebygging sykefravær

Det innhentes anbud våren 2023 der arbeidstøy vurderes opp mot HMS sammen med Hovedverneombudet i kommunen.

2.14 Ambisjonsnivå i VAR / Kommunale avgifter

Mange innbyggere opplever at det er utfordrende tider med økende utgifter på mange områder. Karmøy kommune må bidra der en kan for å gjøre hverdagen best mulig for alle, og sikre at de som har minst ikke får det vanskeligere.

I Kommunedirektørens forslag til budsjett, planlegges det med økte kommunale avgifter. Kommunedirektøren bes om å justere ambisjonsnivået i planlagte prosjekter og oppgaver, blant annet drikkevannsplan, for å holde kommunale avgifter på lavest mulig nivå

2.15 Planlegge legevakt på Vea

Regulering av ny brannstasjon på Vea er i gang.

Reguleringsplanen inneholder allerede legevakt, men det gjør ikke ambulans og politi.

Kommunedirektøren skal i videre utredning med ny brannstasjon inkludere i planene ny legevakt og mulighetene for ambulans og politi

2.16 Tilskudd til Dyrebeskyttelsen

Kommunestyret tildeler Dyrebeskyttelsen i Karmøy kr 80.000 for 2023 og resten av perioden som tilskudd for deres gode arbeid for bedre dyrevelferd i kommunen.

2.17 Pollineringstiltak i kommunen, etablering av blomstereng

God kunnskap er grunnleggende for å sette i gang treffsikre og kostnadseffektive tiltak som sikrer levedyktige bestander. Kommunestyret vil legge til rette og etablerer blomsterenger for pollinerende insekter vår 2023. Det settes av 20.000 kroner for hvert år i perioden.

2.19 Strømvtale

Det er åpnet for at en kan inngå fastpris avtale for å sikre en lavere strøm kostnad en det en har i dag.

Kommunedirektøren skal innhente pristilbud for å sikre kommunen en langt gunstigere avtale enn det som det er tatt utgangspunkt i kommunedirektørens budsjett forslag.

2.20 Ekstern revisjon

Karmøy kommunestyre gjør vedtak om å sette i gang en prosess med sikte på å få bedre kontroll over kommuneøkonomien. Det inviteres til et prosjekt med analyse av vår drift opp mot tilsvarende kommuner med sikte på å hente ut "best practice" erfaringer fra de som drifter bedre på drift enn vår kommune. Rådmannen blir bedt å fremme sak med forslag til mandat, utlysning av ekstern analyseoppdrag. Rådmannen bes søke Statsforvalteren om tilskudd til å gjennomføre handlefrihetsprosjektet

2.21 Dyrevelferdsplan

Karmøy kommune ønsker å sikre god dyrevelferd, derfor lager vi en dyrevelferdsplan.

Karmøy kommune arbeider med en dyrevelferdsplan for å sikre alle dyr i kommunen et godt liv.

Vi ønsker at planen skal bidra til å trygge innbyggere som eier og møter dyr i sin hverdag, at de vet hvor de kan oppsøke hjelp og hvordan en skal forholde seg i vanskelige situasjoner der dyr lider.

Planen gjøres i samarbeid med aktuelle organisasjoner som arbeider for dyrevelferd, som

Dyrebeskyttelsen avd Haugaland og faginstanser som til daglig møter dyr i nød og planen sendes derfor ut på høring for innspill før endelig vedtatt plan.

Planen behandles politisk våren 2023.

2.22 Kreftomsorg Rogaland

Kreftomsorg Rogaland

Vi ser at kreftstatistikken ikke tar juleferie.

Kreftomsorg Rogaland (KOR)er en unik organisasjon som gir støtte gjennom samtale, rådgivning og veiledning til kreftrammede og berørte. Dei tilbyr også sosiale aktiviteter for barn og voksne. I KOR møter du erfarne fagpersoner som er medmennesker med tid og kompetanse for individuelle samtaler, parsamtaler, familie og barn. Dette gjelder den som er syk, pårørende, etterlatte eller for dem som møter kreftberørte i sitt arbeid/ verv. KOR samarbeider tett med kreftkoordinator i Karmøy, med samtaler, kartlegging av nettverk som blant annet kan avlaste foreldre med omsorgsoppgaver.

Dette for å gjøre en utrygg situasjon mer forutsigbar for foreldre og barn.

2.23 Evaluering av skole ipad

Det settes både forventninger og krav til barn i barneskolen, og da en er opptatt av at når nye læringsplattformer kommer i bruk i barneskolen så forventer vi at disse på lik linje med skolebøker kvalitetssikres og alderstilpasses.

Karmøy kommune evaluerer iPad ordningen elevene i dag har på skolene, og de

Teknologiske løsninger skal inkludere brukermedvirkning med elever, lærere og foreldre. Det ses spesielt på belastning for nakke, fingre, syn, skriveferdigheter, læringsutbytte og foreldres opplevelse av lekser i hjemmet ved bruk av iPad.

2.24 Lekkasereduksjon / Installasjon vannmålere:

Innbyggerne i Karmøy betaler i dag for all vann som er behandlet inkludert tap i lekkasjer etc. Kommunen ønsker å sette inn elektroniske vannmålere i alle ca. 15000 boliger som er i Karmøy. En slik installasjon vil komme på ca. 8000 per bolig med en antatt nedskrivning på 10 år. Da må målere igjen byttes ut for antatt 120 millioner. Dette vil påføre innbyggerne en ekstra utgift på 800 kr per år over en 10 års periode. I tillegg så kommer den databaserte administrasjonen av dette. For eldre hus (som er ca. 70 % av boligene) så vil innbyggerne i tillegg få en ekstra utgift på 10 til 15 000 kroner som belastes bo enheten direkte. Dette er pga. installasjon av trykk justerings ventil og ekspansjons tank. Eldre boliger har ikke dette. Vi vil spare innbyggerne for dette, og legger installasjon av vannmålere for private boenheter på is inntil man har en stabilisering av energi, rente og prisstigning. Dette er ikke utgifter som innbyggerne og familie økonomien kan absorbere i dag. I tillegg vil dette redusere kommunens administrasjons og drifts utgifter.

2.25 Næring

Det er viktig at kommunen spiller aktivt på lag med næringslivet og innbyggerne i kommunen for å stimulere til fortsatt utvikling av arbeidsplasser innen ulike typer næringer. Det er flere ansatte i kommunen som har arbeidsoppgaver rettet inn mot næringslivet, eksempelvis reiselivsrådgiver. Kommunestyret mener det er viktig at samarbeidet på næringsområdet styrkes og at det samhandles bedre på tvers av organisasjonen.

Det må defineres færre og klarere mål, og disse måles og evalueres jevnlig. Alle rapporter og planer rulleres og måles.

Alle kommunens investeringer vurderes opp mot samfunnsnytteverdi, mål som er satt, investeringslyst, osv. Dette måles kontinuerlig og evalueres. Hvilken effekt gir privat hver investert krone på våre målsettinger?

Karmøy er en lavinntektskommune med en aldrende befolkning og lav verdiskapning pr innbygger. Kommunestyret ber Kommunedirektøren undersøke hva som skal til for å tiltrekke attraktive innflyttere og skattebetalere.

2.24 Levende bygder / Byutvikling

Karmøy kommune består av tre vitale byer og mange levende bygder og lokalsamfunn, der innbyggerne trives og opplever å ha god livskvalitet. Hvert sted har sin identitet og særegenhet som er viktig å bevare og videreutvikle. Byene må utvikles med tanke på besøksattraktivitet for handel, bruk av offentlige tjenester og ellers gode opplevelser. Kommunen skal etterstrebe god dialog og samhandling med de ulike stedenes innbyggere, næringsforeninger, foreninger og lag. Dugnadsånden i Karmøysamfunnet er stor i både bygd og by, og kommunen skal verdsette gode initiativ som fører til en bedre hverdag for en eller flere innbyggere, for eksempel etablering av møtesteder. Flest mulig innbyggere skal oppleve å være inkludert i sitt bosamfunn, og målet er at ingen skal etterlates i utenforskap.

2.25 Fastleger

Fastlegekrisen er mer kritisk enn noen gang. Kommunestyret ønsker at det skal vurderes oppretting av kommunale legesenter i alle soner, hvor nullavtaler er den nye normen. Nå verserer det individuelle avtaler som er svært lukrative, mens andre går på relativt magre fastlønnsavtaler. Forskjellsbehandling skaper dårlig stemning. Nå er det på tide å tenke helhetlig, og skape en primærhelsetjeneste for fremtiden.

3. INVESTERINGSTILTAK

3.1 Åkra skole fremskyves

Bygging av ny skole på Åkra til erstatning for den over 100 år gamle Åkra skole ble vedtatt i 2022. Bygging av skolen fremskyves med mål om ferdigstillelse til skolestart i 2027.

3.2 Ny Eikjeveg, Kolnes

Bygging av ny Eikjeveg, fra Skrevegen til planfritt kryss ved Ørpetveit, har lenge vært på planene, spesielt siden dette var omtalt i forarbeidene til nåværende Haugalandspakke i 2004. Det settes av totalt 255 millioner (inklusive tidligere avsetninger) kroner til prosjektet i tråd med kostnadskalkyler slik det fremgår fra tidligere kalkyler. Det bygges gang-/sykkelveg frem til Ørpetveitkrysset som en del av den nye Eikjevegen. Oppstart planlegging i 2023, med ferdigstilling i 2026. Ved bygging av ny Eikjeveg legges det til rette for tilknytning av Døle-området som snarest bør få en sikrere tilknytning til E134 enn ved Skre-krysset i dag. Dette også i tråd med reguleringsplanen for den nye Eikjevegen.

3.3 V/A- anlegg Kolnes til Raglamyr

Det etableres nytt V/A-anlegg fra Kolnes til Raglamyr. Fra Raglamyr føres avløpsvannet langs eksisterende ledningsanlegg til Norheim, og via tunnel frem til felles renseanlegg ved Årabrot i Haugesund. V/A-anlegget forutsettes bygget i g/s-traseen i ny Eikjevei, frem til et punkt det tar av fra veitraseen og går til Raglamyr. Over grøftetraseen til denne delen av V/A-anlegget etableres det gruset gang/sykkelveg.

I utredningen av nye bompengepakker på Haugalandet har Karmøy kommune tatt forbehold om utstrekning av området på fastlandet som eventuelt kan inngå i en «bypakke» for Haugesundsområdet. Dersom forhandlinger gir at Kolnesområdet inngår i en slik bypakke, vil det arbeides for at gang-/sykkelvegen blir helt eller delvis finansiert av bypakkemidlene.

V/A- anlegget forutsettes finansiert ved rammeplaner selvkostområdet for Vann og Avløp.

3.4 Områdeplan Kolnes

Det er tidligere startet opp områdeplan for Kolnesområdet. Denne planen har vært til behandling i utvalg for Teknisk og Miljø, men har midlertidig blitt stanset fra videre behandling. Kommunestyret ber rådmannen prioritere behandlingen av den fremlagte områdeplanen for Kolnesområdet, slik at dette arbeidet kan resultere i at Kolnes får utviklet «sentrum» i dette området, blant annet for å legge til rette for nærbutikk og andre sosiale funksjoner i sentrum.

3.5 Kommunale boligfelt

Vi ser at andre kommuner på Haugalandet har større tilflytning en hva Karmøy har. Kommunale tomter som legges ut for salg, har vist seg å være svært populære, og selges fort. Det er et mål for kommunen å legge til rette for at folk ønsker å bo i Karmøy, både de som allerede er Karmøybuer og folk utenfor Kommunen. Karmøy skal være en attraktiv kommune å bo i, og det skal jobbes for å øke innbyggertallet. Alle tomter som legges ut, skal være tilgjengelige for alle innbyggere – ikke bare de som allerede er Karmøybuer. Kommunestyret ber Kommunedirektøren, i arbeidet med utarbeidelse av ny arealdel av kommuneplan, legge til rette for kommunale boligtomter i alle soner. Det settes av 10 millioner kroner årlig til dette formålet. Det har over tid vært en del etterspørsel etter kommunale boligtomter.

3.5 Barnevernsinstitusjon på Stokkastrand

Foreslått barnevernsinstitusjon utgår. Kommunestyret ber Kommunedirektøren arbeide med andre og bedre egnede tiltak for å følge opp Oppvekstreformen.

3.7 Økt utbytte fra Haugaland Kraft

På grunn av høye strømpriser den siste tiden forventes høyere utbytte fra Haugaland Kraft. Kommunestyret legger til grunn at det kan tas ut **60 mill.** Kroner i ekstraordinært utbytte i 2023, utover Kommunedirektørens forslag.

3.8 Seniorlandsbyen på Spanne

Kommunestyret ber Kommunedirektøren prioritere arbeidet med erverv av Seniorlandsbyen på Spanne, for å få fortgang i prosjektet. Det er stort behov for å få på plass sykehjemsplasser og omsorgsboliger på fastlandssiden.

3.10 Offentlige anskaffelser

Kommunedirektøren bes intensivere arbeidet med oppdatering av personell som arbeider med offentlige anskaffelser, dette med tanke på nye krav som sette fra overordnede myndigheter (bærekraft, klima, grønt skifte osv.). Det er særdeles viktig å få med lokalt næringsliv i slik kursvirksomhet, slik at de er best mulig rustet til å delta i anbudsrunder når kommunene på Haugalandet lyser ut anbud på byggeoppdrag og tjenester. Det bør være tett dialog med lokalt næringsliv for å legge til rette at flest mulig av offentlige innkjøp og investeringer (kommune og kommunaleide selskaper) blir lokale, innovative, smarte og bærekraftige.

3.11 Salg av kommunale bygg og eiendom

Etter hvert som kommunen bygger nytt, blir det stående en del bygningsmasse som ikke brukes. Kommunedirektøren bes identifisere all bygningsmasse som står ubenyttet og foreslå hvilke eiendommer som kan benyttes til nye påtenkte tiltak. Dette slik at denne kapitalen kan inngå i nye investeringstiltak, og derigjennom redusere behov for låneopptak. Videre bes kommunedirektøren raskt hvilke bygningsmasse som kan avhendes.

3.13 Bolig- og arealstrategi

Kommunestyret ønsker at eksisterende innbyggere og potensielle innflyttere i stor grad skal ha mulighet til å etablere seg på det stedet i kommunen der de selv ønsker å bo, og dermed ta hele kommunen i bruk til boligformål. Kommunen har stor respekt for den enkeltes valg for å oppnå god helse og livskvalitet. Utvikling av boligarealer har de siste årene stort sett vært overlatt til private utbyggere. Kommunen må fremover gjøre relevante tomter byggeklare i kommunal regi, ettersom det er stor etterspørsel etter kommunalt byggemodnede tomter. Områder som i dag er satt av til landbruk, natur og friluftsliv (LNF områder) skal i størst mulig grad vernes om, da det er viktig for kommunen å bevare jord til matproduksjon og friluftsområder til benyttelse for både mennesker og dyr. Ovennevnte skal gjenspeiles i kommunens arealstrategi og i det videre arbeidet med kommunens nye arealplan.

3.14 Energi/miljø

Etter mange års forskning og installasjon av solcellepaneler for strømproduksjon, har prisen på denne typen fornybar energi blitt billigere slik at det etter hvert har blitt mulig for folk flest å ta seg råd til installasjon av solcellepaneler i hus og hytter for å produsere deler av sitt strømbehov selv.

Kommunestyret forutsetter at Kommunedirektøren vurderer bruk av solcelle-paneler i alle nye byggeprosjekter og fornyingsprosjekter, for å ta i bruk fornybar og kostnadseffektiv strømproduksjon der det ligger til rette for det.

